

Verkondiging in Sint Jansbasiliek, 5/6 oktober 2024
27ste zondag door het jaar¹

Fritz von Uhde, Laat de kinderen tot Mij komen

“Wie kent mij nog?”

Op 2 oktober eindigde de Week tegen de eenzaamheid.

Ik hoorde erover van onze dansgroep De Klepperman. De onvolprezen dansers hadden opgetreden voor mensen die zich eenzaam voelen en voor zorgmedewerkers.

Op de website van die week tegen de eenzaamheid las ik een aangrijpende titel van een documentaire, de vraag van een oudere vrouw: ‘Wie kent mij nog?’ Bij het klimmen der jaren was zij de meeste bekenden, dierbaren verloren. Een beklemmende, veelzeggende vraag in onze maatschappij, waarin gemeenschappen, kerken, verenigingen uiteenvallen, de individualisering is zalig geprezen en de vereenzaming toeneemt.

“Wie kent mij?”

In het bijbelse Hebreeuws betekent het woord voor ‘kennen’ ook ‘liefhebben.’ Wie kent mij, wie heeft mij lief?

Dat is de vraag, de situatie van de mens, van Adam, een naam die ‘mens’ betekent. Geen mythische figuur duizenden jaren geleden, maar u, jij, en ik.

---

¹ Genesis 2, 18-24; psalm 128; Hebreeën 2, 9-11; Marcus 10, 2-16

Adam, u hoorde het in de eerste lezing, is *eenzaam*. Hij loop met zijn ziel onder zijn arm. En de Heer God ziet het en voelt met hem mee. Deze God die zelf ook naar gemeenschap zoekt, naar verbinding (een woord dat wij heel vaak horen; hoe vaker wij het horen hoe minder die er lijkt te zijn).

Uit verlangen naar verbinding, verbond gaat God scheppen, wordt Hij creatief, zoals een kunstenaar de leegte, de vormeloosheid, de sprakeloosheid doorbreekt en creatief wordt. De creatieve God scheidt uit het niets de mens. Hij leeft mee met die eenzame mens. Het is niet goed dat hij alleen blijft.

De kerk heeft deze eerste lezing gekozen in de aanloop naar het evangelie over het huwelijk. In deze lezing horen wij de visie van Jezus op het huwelijk. “Zij zijn niet langer twee, één vlees als zij geworden zijn.”

Dat is een prachtig, ideaal beeld. De twee partners worden één en overwinnen hun één-zaamheid.

Onze kerk beschouwt hun huwelijk als een sacrament, een werkzaam teken van God in deze wereld. De huwelijkspartners volgen God na, die zich helemaal verbindt met de mens. Die verbinding, dat huwelijk zeg maar tussen God en mens bereikt zijn hoogtepunt in Jezus, de Zoon, waarlijk God en waarlijk mens die bruidegom wordt van zijn volk, zijn bruid; die zich helemaal geeft, zijn Lichaam, zijn Bloed, zijn Geest.

Op hun trouwdag beloven huwelijkspartners hetzelfde, in voor- en tegenspoed, in ziekte en gezondheid, tot de dood ons scheidt. Zoals Jezus het gedaan heeft.

Een groots ideaal.

Maar zoals alles in onze wereld wordt ook dit grootse ideaal nagestreefd door *mensen*, met hun innerlijke rijkdom en overgave maar ook met hun onmacht en tekort.

Hoe daarmee om te gaan? Daarover gaat het evangelie van vandaag.

Farizeeën vragen Jezus: “Staat het een man vrij zijn vrouw te verstoten?”

Mozes had het toegestaan. Wanneer de liefde was bekoeld of in geval van overspel, ontucht kon de man een scheidingsbrief opstellen en de vrouw terugsturen naar haar familie. Dat was al iets, de man moest het in elk geval uitleggen. Maar de vrouw was natuurlijk heel kwetsbaar en machteloos.

Nergens staat dat *zij* een scheidingsbrief mocht opstellen.

Jezus betoont zich, zekere volgens Marcus, strenger dan Mozes.

“Om de hardheid van uw hart heeft Mozes deze bepaling voor u neergeschreven.”

Jezus gaat nog een stap verder terug dan de tijd van Mozes, Jezus graaft dieper in het wezen van de mens. “In het begin, bij de schepping...zo zijn zij

niet langer twee, één vlees als zij geworden zijn. Wat God derhalve heeft verbonden, mag een mens niet scheiden.”

Dat laatste zinnetje klinkt in elke huwelijksviering.

Jezus ontnemt de man zijn voorrangspositie. Hij zal samen met zijn vrouw moeten proberen eruit te komen. Hij kan haar niet meer wegsturen.

Meteen daarna gaat het natuurlijk over de kinderen, die zij bij Jezus brachten. De leerlingen, de apostelen willen de kinderen er niet bij. Zij willen Jezus voor zichzelf houden. Maar Jezus plaats de kinderen in het midden. Kinderen hadden in de oudheid volstrekt geen rechten, waren een soort bezit van de ouders die geheel over hen beschikten.

Probeer te worden als een kind, probeer het Koninkrijk van God aan te nemen als een kind, dat alles verwacht, alles hoopt en vol vertrouwen is op zijn of haar ouders. Zonder kinderen en zonder die mensen die worden als kinderen heeft de wereld, heeft onze samenleving geen toekomst. We moeten niet worden als die apostelen die liever onder elkaar bleven, zonder kinderen, zonder nieuw leven.

Jezus stelt ons een hoog ideaal voor. Hij gaat niet mee in de hardheid van het hart van mensen. Ik zei het al: juist bij Marcus betoont Jezus zich zonder compromis. Op enkele andere plaatsen in het evangelie maakt Jezus wel een enkele uitzondering op het scheidingsgebod. Maar we ontkomen er niet aan: Jezus stelt ons een hoog ideaal voor.

Maar hoe verheven het sacrament ook is, het huwelijk blijft ook mensenwerk. Onze paus leert dat er barmhartigheid moet zijn, dat er een weg moet zijn ook voor mensen die ondanks alle pogen weer alleen komen te staan.

“Wie kent mij nog?” was de vraag van die mens die alleen was achtergebleven.

Mogen wij oog en hart hebben voor elkaars eenzaamheid, een gemeenschap vormen waarin iedere mens en elk kind de omarming, de handoplegging en de zegen van Jezus mag ervaren.

Amen

pastoor Nico van der Peet